

Prædiken til Allehelgens søndag 2022

Det er Allehelgens søndag, og

***”Kastanjen henter solens farve ned.
Dens blades ild er mild og gør os fromme.
Dens sagte guldglans lover evighed.
Når løvet dør, er livet ikke omme.”***

Lad os alle bede:

Kære Far i himmelen. Luk støjen ude, så vi kan høre dit ord, og blæs din kærligheds livgivende ånde ind i krop og sjæl, så netop det ord, Jesus Kristus gøres levende for os. Lad din enbårne Søns hvide kors lyse i vores hjerter, så også vi kan være salt og lys til gavn og glæde for hinanden og dig til ære. AMEN

Dette hellige evangelium til Allehelgens søndag skriver evangelisten Matthæus:

Jesus sagde: »I er jordens salt. Men hvis saltet mister sin kraft, hvad skal det så saltes med? Det duer ikke til andet end at smides ud og trampes ned af mennesker. I er verdens lys. En by, der ligger på et bjerg, kan ikke skjules. Man tænder heller ikke et lys og sætter det under en skæppe, men i en stage, så det lyser for alle i huset. Således skal jeres lys skinne for mennesker, så de ser jeres gode gerninger og priser jeres fader, som er i himlene.«

Prædiken:

Vi befinder os i slutningen af Trinitatistiden, og det betyder i øvrigt, at også Kirkeåret så småt går på hæld. Snart er det såmænd første søndag i advent, som markerer kirkens nytår. Men så går det jo atter løs med Jul, Helligtrekongerstid, Faste, Bebudelse, Påske, Himmelfart, Pinse og Trinitatistid igen.

Så måske det ville være en oplagt idé at gøre lidt status. Trinitatistiden er en masse døre, man går ind og ud af – indgange og udgange. Ofte er det på en følgetonagtig måde, således man kan komme næste søndag og få fortsættelsen. Så når vi går ud af teksten en søndag, går vi den næste søndag ind igen. Selv teksterne kan rumme en række af kinesiske æsker af porte ind og ud. I Trinitatistiden følger vi Jesus, som så at sige er gået ud i den vide verden, og som underet i sig selv gør han en

helt konkret og synlig forskel i menneskers liv. Han er Guds direkte indgriben. Fx hørte vi 15. søndag efter Trinitatis om Jesus, der kommer til Betania. Her går han først ind af byporten, så videre gennem døren til Marthas og Marias hus og gennem forhænget ind i deres stue. Som det levende ord finder han også indgang gennem den lille dør, som udgøres af Marias øregang og direkte forbi hjerteklappen, ind i hjertekammeret inderst inde. Så mens Martha forbereder en nadver, modtager Maria en anden ved at lytte efter, når der bankes på. Noget, som vi også kan tage med os, når vi mødes omkring nadverbordet, for der mindes vi om, at Kristus flyder i vores årer, at han fra hjertekammeret pulserer ud og virker i vores lemmer til gavn for andre i indbyrdes kærlighed.

Ja, og så forlader vi søstrene igen men kun for bare en uge senere – altså i vores kirkekalender – sammen med Jesus at vende tilbage til dem. Det synes at være i en trist anledning, idet Marthas og Marias bror, Lazarus er død. Men det ender alligevel med at blive en helt igennem guddommelig dag. For blandt andet på baggrund af Marthas trosbekendelse men mest af alt på grund af Jesu grænseløse kærlighed til os mennesker, Guds uendelige nåde, da skubbes stenen, dødens blokade, bort, og gravkammerets forsegling brydes. Og fordi Kristus er opstandelsen og livet, kan han skubbe døden bort på denne måde. **Han vil tørre hver tåre af vores øjne, og døden skal ikke være mere, for han vil gøre alting nyt.** Jesus er åbningen, der kommer til syne, han er indgangen og udgangen, porten mellem liv og død, eller ret beset mellem død og liv i den rækkefølge. **Han er Alfa og Omega, begyndelsen og enden.** Og ser vi det hele fra Lazarus' synsvinkel, hvad vi som mennesker jo rent faktisk gør, så befinder han sig i dødens klaustrofobiske mørke. Mørket er så sort og fortættet, at det forekommer flydende. Vi kan ikke få luft og ånde, og vi drukner. Men så i først en lille bitte flig, trænger en lille solstråle ind og bryder mørkets umættelige magt – mere skal der egentligt ikke til. Ja, prøv lige at forestille jer lige præcis det øjeblik... Som Skaberstemmen, der afsætter det sortes kaos med sit: **"Der blive Lys"**. Ja, forestil jer det! Hvordan det, hvide, hvide, hvide, lyse lys blænder os. For så usigeligt mørkt har det været for blot et øjeblik siden, at selv pupillernes mørke helt har opslugt øjnernes regnbuehinde i sit forgæves forsøg på at se noget overhovedet. Derfor er det også, at vi rammes så voldsomt, da lyset med ét fortrænger mørket. Det sker med lysets hast, helt bogstaveligt talt, og de muskler, der ellers plejer at sørge for at trække pupillerne sammen, så størrelsen flugter med det udefrakommende lys, har jo slet ikke kunnet følge med, hvormed det lyseste lys uhindret kan fosse ind i krop og sjæl. Lyset er så

stærkt og så varmt, at det fortættede og flydende mørke ganske enkelt fordamper som glinsende dug for den opstående sol i øst. Med kærlighedens nådige ånde blæses der liv i os på ny, og fra lyset fra åbningen lyder det levende ord: **"Lazarus, kom herud"**. Ja, som også Esajas profeterer: **"Til jer i mørket: Kom frem!"** Derved opfylder Jesus som vores frelser dåbens løfte. Han løfter os ud af mørket og op i evighedens lys. Han bevare således indgang og udgang.

Og der er mere endnu: I evangeliet til 19. søndag efter Trinitatis siger Jesus i forbindelse med discipelkaldelsen: **»I skal få større ting at se. Sandelig, sandelig siger jeg jer: I skal se himlen åben og Guds engle stige op og stige ned over Menneskesønnen.«** Han siger det med en helt bevidst reference til Jakobsdrømmen, som også var denne søndags gammeltestamentlige læsning fra alteret. For Jakob var himmelstigen med englene, der stiger op og ned en drøm. Det var en drøm, at han så Herren stå foran sig og sige: **»Jeg er Herren, din fader Abrahams Gud og Isaks Gud. Den jord, du ligger på, vil jeg give dig og dine efterkommere. Dine efterkommere skal blive som jordens støv«**. Og idet Jakob vågner siger han: **»Herren er i sandhed på dette sted, og jeg vidste det ikke! Det er jo selve Guds hus, det er himlens port!«** Med Jesus er det ikke blot er en drøm, for Jesus Kristus er himmelstigen. Med Menneskesønnen, Jakobs efterkommer, bliver himlens port virkelighed. Gud er ikke længere én, der bliver i sin Himmel, eller én der stiger ned til os i drømme, for i Kristus bliver Gud vitterligt menneske og rører jorden og livet. Så hvor end Jesus går hen, er Guds bolig, Guds hus. Der er Betel. Som det lyder i det 4. vers i salmen, **Nærmere, Gud, til dig:**

**"Her er, med Himlens håb,
Betel for mig:
stenen i tårers dåb
salver jeg dig,
frejdig går frem min vej
nærmere, Gud, til dig, nærmere, Gud, til dig,
nærmere dig".**

Ja gør vi således tingene op, kan vi konstatere, at **"Lysets engel går med glans gennem himmelporte. For Guds engels strålekrans flygter alle nattens skygger sorte.** Solstrålerne lyser som himmelstiger, og Jesus er verdens lys, himlens port, indgangen og udgangen, passagen, der blænder os på den yderste dag, idet døden

som den tunge sten skubbes bort fra jordens gravkammer. Som selve lyset er Kristus skabelsens moment i Gudsriget, så i ham, siger Gud på ny: "**Der blive lys, og der blev lys**". I det Helligåndens sennepsfrø plantes i Jomfru Marias skød, sker undfangelsens Big bang, og i Skabelsens julenat bliver det lille Jesus-barn kernen i universets fødsel, lyset i vores mørke. Kristus er lyset, der spredes i sin kåbes stråleflor og favner alverdens glade vrimmel. I hvert solglimt er han os nær, ja vor Herre har os alle kær.

Jeg har taget en lille plakat med, hvor man kan se, hvordan kirkeårets kalender ser ud gennem de liturgiske farvers briller, og der kan vi se, ja, hvis vi kigger godt efter, hele fem farver repræsenteret: Hvid, grøn, lilla, rød og så en enkelt sort markering. Såkaldte stemningsfarver, der ledsager den enkelte søndags særlige luner. Og det kan man i hvert fald se, at der er én farve, der dominerer halvdelen af kalenderen – den grønne, og det er netop Trinitatistiden. Og indlysende er det også, at den grønne farve først og fremmest symboliserer vækst og håb, som jo også giver god mening som en slags farvemæssig underlægning til de nedslag, jeg lige har gjort mig. Men når der nu er denne massive grønne blok, er det jo også tydeligt at se, den hvide, hvide, hvide lyse bjælke i det frodige grønne. Og det er faktisk i dag: Allehelgens søndag. Og Allehelgens søndag handler om: Evighedens lys over vores liv, det handler om saligheden og den himmelske gudstjeneste, og derfor er det også, at de trinitatisgrønne stemninger sætter den perfekte ramme for i dag.

I dagens evangelium står Jesus på bjerget og prædiker, at "**I er jordens salt, og I er verdens lys**". Og selvom Allehelgens søndag ikke var opfundet dengang, bliver ordene særligt nærværende, idet vi i dag også mindes dem, der var saltet og lyset i vores liv, men som ikke er her længere. Og derfor skal vi også minde os selv om, at sorgen og savnet netop skyldes deres elskværdige krydderi og deres oplysning i relationernes indbyrdes kærlighed. Når det til tider gør ondt, er det faktisk et ganske smukt udtryk for, at kærligheden til de betydningsfulde mennesker, vi har mistet, er evig og lever videre i vores hjerter. Vi skal også vide, at hver gang vi tænker på dem, at sådan var hun, eller sådan var han, eller sådan ville hun have sagt, eller sådan ville han have gjort, så kan disse mennesker stadig være salt for os, stadig være ledestjerner, der lyser for os. Og det vi gør for hinanden, er jo blot at reflektere lyset, der kommer fra Gud. Det er netop Guds vilje, at vi skal lade vores lys skinne for andre. Hans vilje er, at vi alle skal være hinandens salt, vi skal være hinandens lys. Når vi døbes, modtager vi det hellige korsens tegn både for ansigt og bryst, hvorved vi alle

bliver helgener. Kristi stærke og varme livgivende lys fosser lige ind i krop og sjæl til et vidnesbyrd om, at vi tilhører den korsfæstede frelser. At være helgen, er således ikke noget, man kåres til – det sker i dåben, idet Gud lægger hånden på os, for helligt er det, som hverken liv eller død kan skille fra Guds kærlighed.

*Noget, der også for mig og sikkert også mange andre er indbegrebet af Allehelgens søndag, er Brorsons salme, **Den store hvide flok**, som vi sang tidligere. Så stærkt er salmens udtryk, at forlægget fra det syvende kapitel i Johannes' Åbenbaring i den nuværende danske bibel-oversættelse har fået overskriften **Den store hvide flok**. I salmen omtaler Brorson den himmelske skares hvide klæder som himlens præstedragt. Dragten er hvid som sneen, idet Lammets hjerteblod har vasket det uskyldsrent – som det hvide kors i det hjertevarme røde i Dannebrog. Når præster benytter messehageler i årets liturgiske farver er grunddragten indenunder også hvid som en refleksion af dåbsdragten, og derfor er den liturgiske farve til i dag, lysende hvid, hvid, hvid. Dagen kan slet ikke lade være – den skinner på det omkringliggende grønne, for glædens budskab i dag er, at vi i hænderne holder palmegrenenes lysegrønne håb, der har fået sin helt særlige lyse nuance af alle døbte, der i deres hvide klædninger er gået i forvejen, så at vi med et lysende hvidt kors i vores hjerter, fyldte af Helligåndens kærlige kraft af vores lungers fulde styrke kan synge:*

**Og er for sidste gang
striden forbi,
sjælen til Himmel-vang
løfter sig fri.
Evig da jubler jeg
hjemme, min Gud, hos dig, hjemme, min Gud, hos dig,
hjemme hos dig.**

Amen.